

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Επιτροπή Μουσειακής Αγωγής

Σχολική χρονιά: 2014-2015

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Αρχές οργάνωσης εκπαιδευτικού προγράμματος

Η επίσκεψη στο μουσείο, δε θα πρέπει να συνδέεται με τη σχολική εκδρομή όπου τα παιδιά θα περάσουν μπροστά από τα εκθέματα σαν απλοί θεατές - ακροατές χωρίς ενημέρωση, χωρίς προετοιμασία, χωρίς προγραμματισμό.

Η συμμετοχή των παιδιών, σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσα στο μουσείο, αποκτά επικοινωνιακό και παιδαγωγικό ρόλο. Τα εκθέματα εντάσσονται μέσα στο κοινωνικό τους πλαίσιο, στη λειτουργική τους σχέση ή στην παραγωγική διαδικασία, και επιδέχονται πολλές ερμηνείες. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να συγκρίνουν τις ερμηνείες αυτές με τις δικές τους. Προσθέτουν νέες γνώσεις και βιώνουν συναισθήματα καθώς μαθαίνουν, χρησιμοποιώντας όλες τις αισθήσεις τους και επιχειρούν τη δική τους *ανάγνωση* των εκθεμάτων.

Κατά τον σχεδιασμό και εφαρμογή εκπαιδευτικού προγράμματος σε μουσεία / πολιτισμικούς χώρους ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- Ποιες γνώσεις και εμπειρίες θα επιδιώξει να αποκτήσουν τα παιδιά.
- Ποιες δεξιότητες θα καλλιεργήσει (π.χ. παρατήρηση, διατύπωση ερωτημάτων, καταγραφή, εξερεύνηση δεδομένων, εστιασμένη παρατήρηση, ερμηνεία).
- Ποιες στάσεις/αξίες θα καλλιεργήσει (π.χ. συνεργασία, ενσυναίσθηση, αποδοχή σεβασμός πολιτιστικής κληρονομιάς, μουσειακών μνημειακών χώρων, καλλιέργεια κουλτούρας για επίσκεψη σε μουσεία).
- Πως θα αξιοποιήσει το πρόγραμμα για μετέπειτα εμπλοκή των παιδιών σε δραστηριότητες στο περιβάλλον του σχολείου και οργάνωση συγκεκριμένων δράσεων που θα παρουσιάσουν / εκθέσουν κατά την εβδομάδα Μ.Α.
- Πως θα επεκτείνει την εμπειρία της Μ.Α για αξιοποίηση άλλων μουσειακών, μνημειακών, ιστορικών χώρων (π.χ. δράσεις για υιοθέτηση ενός μνημείου).
- Πως θα αξιοποιήσει τα μουσεία /μνημεία και τις συλλογές τους έτσι ώστε να δομηθούν νέα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να σχεδιαστεί με βάση τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος, την ηλικία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, τους περιορισμούς και τις δυνατότητες του χώρου και του χρόνου. Πρέπει να στηρίζεται στη βιωματική μάθηση και στη διαθεματική προσέγγιση, που επιτυγχάνεται μέσα από την παρατήρηση, την εξερεύνηση, την ανακάλυψη, το θεατρικό παιχνίδι και τη χαρά της μάθησης.

Για αποτελεσματικότερη εφαρμογή του προγράμματος απαιτούνται τρία βασικά στάδια:

α) Πριν από την επίσκεψη - προετοιμασία στο σχολείο

Συγκέντρωση πληροφοριών για το μουσείο και ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των παιδιών μέσα από ποικίλες δραστηριότητες

β) Κατά την επίσκεψη στο μουσείο

- Υποδοχή, προεργασία για το μουσείο, κανόνες συμπεριφοράς
- Εφαρμογή του προγράμματος με ενεργό συμμετοχή των παιδιών

γ) Μετά την επίσκεψη στο μουσείο - δραστηριότητες στο σχολείο

Οργάνωση και παρουσίαση δράσεων και δημιουργικών δραστηριοτήτων και εργασιών στο σχολείο και στην κοινότητα

Ακολουθούν αναλυτικά οι στόχοι - περιεχόμενο ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, τα μέσα/υλικά, οι δραστηριότητες, η μεθοδολογία, η οργάνωση του χώρου - τόπου και η ανατροφοδότηση.

Στόχοι-περιεχόμενο

- Να συνάδει με το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.
- Να έχει ξεκάθαρους στόχους, διαφοροποιημένους ανάλογα με την ηλικία των παιδιών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα (γνωσιολογικούς, ψυχοκινητικούς, συναισθηματικούς).
- Να έχει συγκεκριμένη θεματική που να συνάδει με τους στόχους του προγράμματος. Να αποφεύγεται μια γενική αίσθηση / ξενάγηση στο χώρο, που τα παιδιά «τα βλέπουν όλα, αλλά δεν θυμούνται τίποτα».
- Να αξιοποιεί εκθέματα / αντικείμενα που έχουν σχέση με την θεματική και τους στόχους. Τα εκθέματα μπορούν να ομαδοποιηθούν με βάση κάποιο κριτήριο π.χ. χρονική ακολουθία, αισθητική, ομοιότητα, χρησιμότητα.
- Να είναι προσαρμοσμένο στην ηλικία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών.
- Να διασυνδέει το θέμα με τις καθημερινές εμπειρίες και τα βιώματα των μαθητών/τριών.
- Να περιλαμβάνει ένα σενάριο / πλοκή που να ταξιδεύει τα παιδιά στο συγκεκριμένο θέμα και στα εκθέματα.
- Να έχει εγκυρότητα και αξιοπιστία, ως προς τις παρεχόμενες πληροφορίες.
- Να αποτελεί μία ευχάριστη / θετική εμπειρία για τα παιδιά, ώστε να αποτελέσει κίνητρο για να ξαναεπισκεφθούν το χώρο με την οικογένειά τους, αν υπάρχει τέτοια δυνατότητα.

Μέσα/υλικά

- Να γίνεται χρήση κατάλληλου εκπαιδευτικού / υποστηρικτικού υλικού, που να συμβάλλει θετικά στην επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού προγράμματος, αλλά να μην αντικαθιστά ή αποπροσανατολίζει από τα εκθέματα.
- Να έχει την κατάλληλη τεχνολογική υποστήριξη που να ενισχύει το περιεχόμενο και τους στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος. Η τεχνολογία πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων και να μην αποτελεί αυτοσκοπό.

Δραστηριότητες

Να έχει παιδοκεντρικές δραστηριότητες που να προκαλούν το ενδιαφέρον και τη συνεργασία μεταξύ των παιδιών μέσα από δραματοποιήσεις, υπόδυση ρόλων, εξερεύνηση του χώρου, μουσικές ακροάσεις, παιχνίδια, κατασκευές, εικαστικές δημιουργίες, όπως:

- ανακάλυψη των εκθεμάτων με τη συμμετοχή του μαθητή (π.χ. Ψάξε να βρεις τα ζωόμορφα ειδώλια...)
- πρόκληση του ενδιαφέροντος δίνοντας ευκαιρίες για τις δικές τους υποθετικές ερμηνείες (π.χ. Πώς νομίζεις ότι χρησιμοποιούσαν αυτό το σκεύος; Εσύ πώς θα το χρησιμοποιούσες;)
- καλλιέργεια της παρατήρησης ως βασικής δεξιότητας για τη μελέτη των αντικειμένων (π.χ. Ποια εργαλεία σου θυμίζουν εργαλεία της σημερινής εποχής;)
- καλλιέργεια της σύγκρισης (π.χ. Σε τι μοιάζει./διαφέρει...;).
- ενεργοποίηση της έμφυτης κλίσης των παιδιών στις εικαστικές τέχνες (π.χ. Είσαι ένας αγγειοπλάστης. Ζωγράφισε και διακόσμησε το δικό σου αμφορέα).
- ενεργοποίηση της φαντασίας και της δημιουργικότητας (π.χ. Φαντάσου ότι οι δύο ναύτες που βλέπεις στο πήλινο ομοίωμα πλοίου ζωντανεύουν... Τι θα έλεγαν μεταξύ τους;)
- ανακάλυψη συναισθημάτων (Πώς θα αισθανόσουν αν...;)

Οι δραστηριότητες να αναφέρονται απευθείας στα εκθέματα και όχι στην προέκτασή τους ή σε συνοδευτικό υλικό ή κείμενα. Τα κείμενα χρησιμοποιούνται ως βοηθητικά.

Μεθοδολογία

- Να ενεργοποιεί τις δημιουργικές δυνάμεις των παιδιών, έτσι ώστε να παρατηρούν, αναλύουν, ερμηνεύουν, κρίνουν, εξάγουν συμπεράσματα
- Να εξάπτει τη φαντασία και την περιέργεια των παιδιών.
- Να αφήνει χρόνο για προσωπική επαφή των παιδιών με τα εκθέματα/ αντικείμενα.

Οργάνωση του χώρου-τόπου

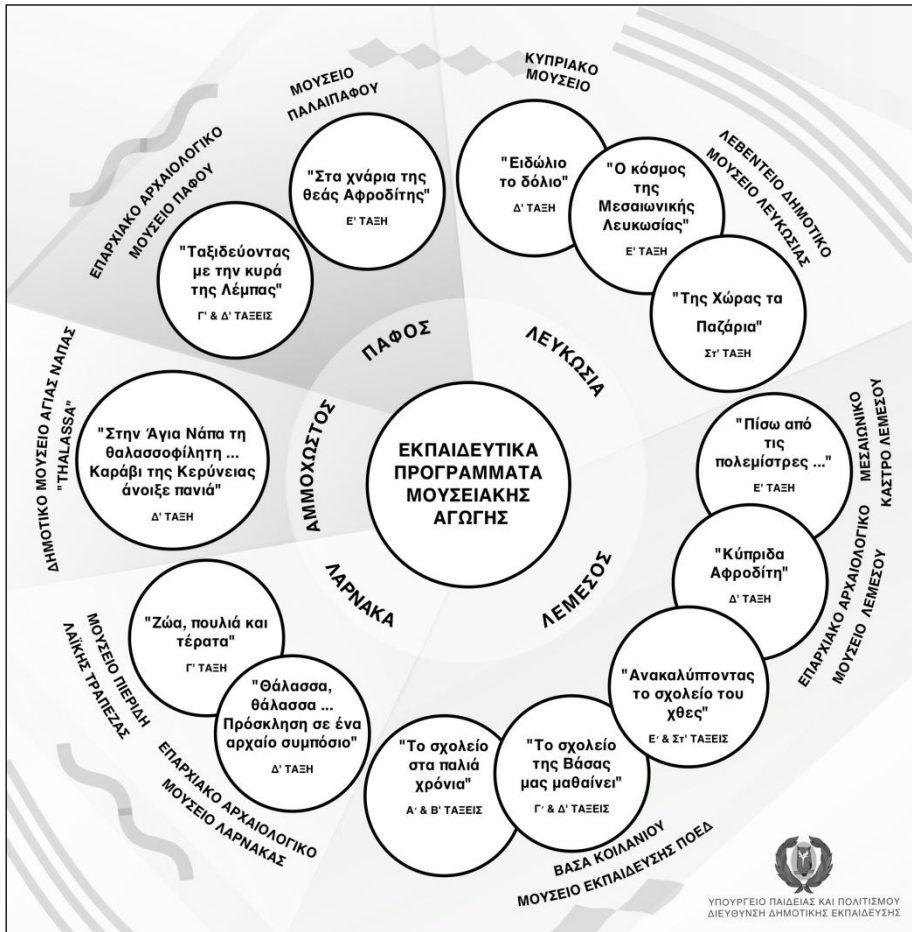
- Να κινητοποιεί το ενδιαφέρον των παιδιών για το μουσείο στο χώρο υποδοχής
- Να αξιοποιεί τις δυνατότητες του χώρου στον οποίο εφαρμόζεται.
- Να δίνει την ευκαιρία σε όλα τα παιδιά να έχουν οπτική επαφή με τα εκθέματα, και χώρο και χρόνο να κινηθούν και να δραστηριοποιηθούν

Ανατροφοδότηση

Να παρέχει την ευκαιρία στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς να εκφράσουν τις εντυπώσεις, απόψεις και σχόλια για βελτίωση του εκπαιδευτικού προγράμματος με διάφορους τρόπους (λ.χ. ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, πρακτική εργασία).

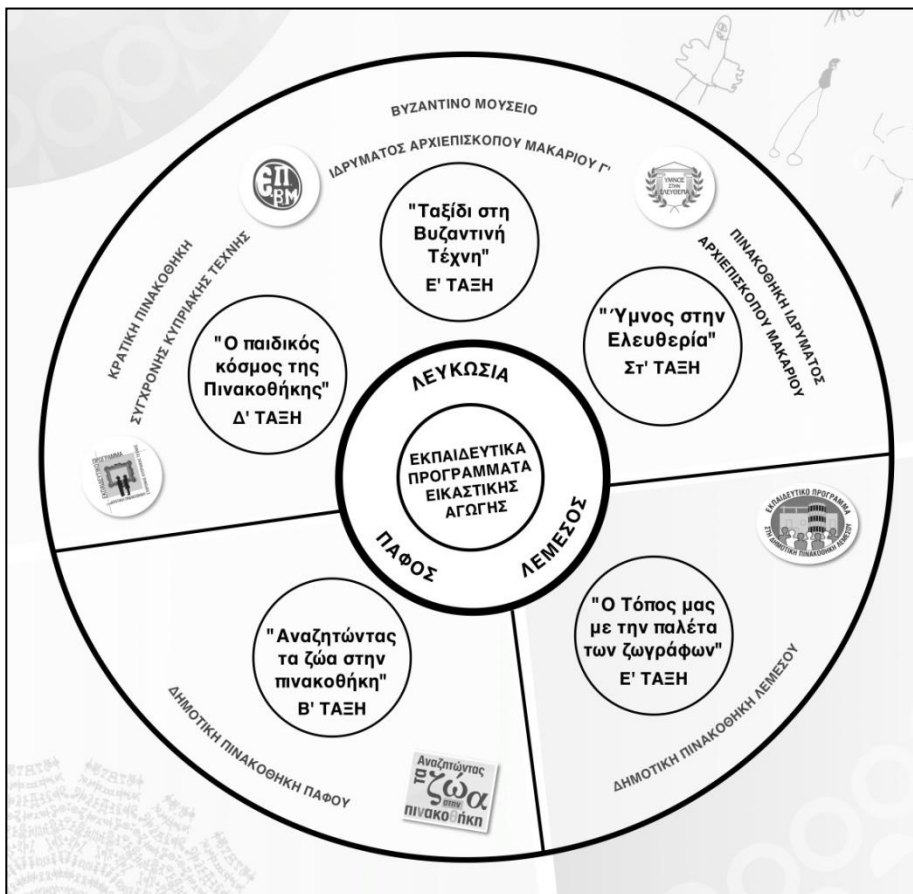
Πιθανές ερωτήσεις:

- Τι έμαθα στη σημερινή μου επίσκεψη;
- Τι έκανα; Τι άλλο θα ήθελα να κάνω;
- Τι μου άρεσε περισσότερο; Τι μου άρεσε λιγότερο;
- Πως ένιωσα;

**Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Μουσειακής Αγωγής**

Σχολική χρονιά 2014-2015

**Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Εικαστικής Αγωγής**

Σχολική χρονιά 2014-2015